

Fullmäktige i Kiruna kommun

Revisorernas bedömning av delårsrapport

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att årligen granska resultaten i delårsrapport och årsredovisning. Ansvaret för att upprätta dessa rapporter vilar på styrelsen.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisions sed i kommunal verksamhet.

I granskning av delårsrapport riktas fokus på om det finns förutsättningar att mål för god ekonomisk hushållning respektive balanskrav kommer att uppnås för helåret.

Revisorernas samlade bedömning är följande:

- Resultatet i delårsrapporten är **ej förenligt med de finansiella mål** som fullmäktige beslutat om. Vår bedömning, i likhet med kommunstyrelsen, är att resultatmålet samt målet om självfinansieringsgrad ej kommer att uppfyllas. Vi delar inte bedömningen i delårsrapporten om att kommunen uppnår det fjärde finansiella målet. Kommunen redovisar ett negativt resultat i delårsrapporten och det är vår bedömning att utifrån det ska en åtgärdsplan upprättas. I delårsrapporten hänvisas dock till att synnerliga skäl kommer att åberopas och därmed görs bedömningen i delårsrapporten att målet uppnås.
- Resultatet i delårsrapporten är delvis förenligt med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige beslutat om.
- Resultatet i delårsrapporten visar att **balanskravet ej kommer att uppfyllas**.

Revisorerna har i sin granskning noterat flera felaktigheter i delårsrapporten, vilket vi bedömer beror på brister i den interna kontrollen; felaktig hänvisning till redovisningsprinciper, flera än en balanskravsutredning, rubriceringsfel, sent färdigställande av delårsrapporten, se vidare i bilagda bilagor. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att stärka den interna kontrollen när det gäller upprättande av delårsrapporten.

Revisorerna ser vidare allvarligt på kommunens ekonomiska situation, och utifrån delårsrapporten är vår bedömning att kommunen inte har en god ekonomisk hushållning.

Kiruna kommun 2023-11-07

Thore Johansson

Irma Rinne

Revisionens ordförande

Vice ordförande

Bilagor:

Sakkunniga biträdets yttrande över delårsrapporten

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2023-08-31

Sakkunniga biträdets iakttagelser vid granskning av delårsrapport
Till revisorerna i Kiruna kommun

Org.nr 212000-2783

Arbetsmaterial / Noteringar

I den här rapporten presenterar vi iakttagelser som framkommit i samband med granskning av Kiruna kommuns delårsrapport per 2023-08-31. Enligt ISA är jag skyldig att rapportera brister i den interna kontrollen. Dessa noteringar ska ses framåtsyftande till kommande granskning av årsredovisningen och kommande delårsrapporter.

Själva yttrandet om delårsrapporten är avrapporterad separat.

Denna avrapportering avser endast iakttagelser om fel och brister som bör hanteras till kommande rapportperioder.

- Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper bör uppdateras så de avspeglar de principer som de facto tillämpats i delårsbokslutet. Kommunen uppger att de inte har ändrat några redovisningsprinciper sedan årsredovisningen 2014. Hänvisning sker också till Lagen om kommunal redovisning.

Samtliga rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning har uppdaterats sedan 2014. Det finns också en ny lag om kommunal bokföring och redovisning.

- I den förenklade förvaltningsberättelsen finns det 2 uppställda balanskravsutredningar.

Det bör bara finnas en enda balanskravsutredning och som då omfattar all kommunal verksamhet inom Kiruna kommun. Vidare bör denna balanskravsutredning följa uppställningen enligt god redovisningssed och endast innehålla rader som tar fasta på allmänt vedertagna begrepp. Begreppet "Stadsomvandlings-RUR" är inte vedertaget. Såvitt vi kan tolka så avser Stadsomvandlings-RUR" det redovisningsmässiga överskott som Kiruna kommun har åstadkommit vid försäljning av kommunala tillgångar. Detta överskott finns specificerat i delårsrapporten under rubriken "Avsättning till Resultatutjämningsreserv" Vid årets ingång har Kiruna kommun en ingående RUR om 36,1 mnkr enligt denna specifikation. I balanskravsutredningen i prognos för helår föreslås att 69,5 mnkr ianspråk tas från stadsomvandlings-RUR.

- Årsprognosen för enbart stadsomvandlingen har avskrivningar med 4,9 mnkr. I löptext i delårsrapporten omnämns att kommunen under 2023 har avskrivningskostnader kopplade mot stadsomvandlingen med 66 mnkr. Detta är motsägelsefullt.
- Det finns rubriceringsfel såsom att negativt saldo på kassa bank redovisas på tillgångssidan i balansräkningen.

- Delårsrapporten i slutlig och sammansatt version blev tillgänglig sista vardagen före dagen då kommunstyrelsen skulle behandla den.
Sammantaget med ovanstående iakttagelser, som vi med vår övergripande granskning av delårsrapporten funnit, och som på intet sätt är en fullständig genomgång av delårsrapporten, anser vi att det finns brister i den interna kontrollen som kommunstyrelsen bör åtgärda. Det gäller t ex att det ska finnas tid för att internt kvalitetssäkra delårsrapportens innehåll.

LULEÅ dag som framgår av digital underskrift

PricewaterhouseCoopers AB

Conny Erkheikki

Ansvarigt sakkunnigt biträde och auktoriserad revisor

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2023-11-07 13:17:03 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: CONNY ERKHEIKKI

Datum

Conny Erkheikki

Auktoriserad revisor

Leveranskanal: E-post

Sakkunniga bitrådets yttrande om delårsrapport
Till revisorerna i Kiruna kommun

Org.nr 212000-2783

Inledning

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter för Kiruna kommun för perioden 2023-01-01—2023-08-31. Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga bitrådets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen

Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen] har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

LULEÅ dag som framgår av elektronisk underskrift

PricewaterhouseCoopers AB

Conny Erkheikki

Ansvarigt sakkunnigt biträde och auktoriserad revisor

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2023-11-07 13:15:18 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: CONNY ERKHEIKKI

Datum

Conny Erkheikki

Auktoriserad revisor

Leveranskanal: E-post

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2023-08-31

Kiruna kommun

Revisionsrapport
November 2023

Kristian Damlin

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i delårsrapport förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet?

I granskning av delårsrapport riktas fokus mot om det finns förutsättningar att mål och balanskrav kommer att uppnås för perioden.

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10, 11:12 och 13:2 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 17 Delårsrapport respektive rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser delårsrapport som upprättats per 2023-08-31 och som behandlats av kommunstyrelsen 2023-10-30.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har sakgranskats av medarbetare inom kommunledningskontoret.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

Finansiella mål

- I kommunfullmäktiges beslut om policy för god ekonomisk hushållning framgår att “resultatet ska uppgå till minst två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning”.
- Kommunfullmäktige har i budget 2023 bedömt att konjunkturläget inte medger en resultatnivå i linje med riktlinjerna för god ekonomisk hushållning och beslutat om ett resultat om -22,1 mnkr. I delårsrapporten framgår att det prognostiserade resultatet uppgår till - 5,8 % (5,7 % exklusive stadsomvandlingen) av skatter och statsbidrag.
- I delårsrapporten görs en avstämning av årsprognosen avseende kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2023. Under rubriken Finansiella mål framgår att 2 av 4 finansiella mål uppnås samt att 2 av 4 finansiella mål ej uppfylls. (se vidare sid 4)

Mål	Prognos för helåret i delårsrapporten
<p>Resultatet ska uppgå till minst två procent av skatter och statsbidrag varje år</p>	<p>Målet bedöms inte uppnås för året då prognosen inklusive stadsomvandlingen visar på ett resultat om -5,8 % av skatter och statsbidrag. Exklusive stadsomvandlingen visar prognosen på ett resultat om -5,7 % av skatter och statsbidrag.</p>
<p>Soliditeten för kommunkoncernen inklusive ansvarsförbindelsen och inklusive stadsomvandlingen, ska långsiktigt ligga på 40 %</p>	<p>Målet är uppnått då koncernens soliditet ligger långt över det långsiktiga målet om 40 %. Detta kommer vara fallet under ett antal år framöver men i takt med att stadsomvandlingens anläggningstillgångar aktiveras kommer soliditeten successivt sjunka. Kommunkoncernen behöver följa soliditetens utveckling och beakta hur kommande investeringar och dess finansiering kommer påverka detta mål långsiktigt.</p>
<p>Förutom taxefinansierade och strategiska investeringar ska alla övriga investeringar självfinansieras (med resultat och avskrivningar).</p>	<p>Prognostiserat resultat plus avskrivningar uppgår till 51,7 miljoner kronor. De prognostiserade investeringsutgifterna för året är 719,6 miljoner kronor. Av dessa utgör merparten, 636,7 miljoner kronor strategiska, taxefinansierade eller stadsomvandlingsfinansierade investeringar. Resterande investeringar, 82,8 miljoner kronor ska kommunen självfinansiera. Då prognostiserade investeringar som ska självfinansieras är högre än prognostiserade resultatet plus avskrivningar är målet inte uppnått.</p>
<p>I resultaträkningen ska kommunens skattefinansierade verksamhet även följas upp separerad från stadsomvandlingen och därmed får kommunen och stadsomvandlingen egna resultaträkningar. Om den skattefinansierade verksamheten redovisar negativt resultat ska åtgärdsplan upprättas och det negativa resultatet återställas till det egna kapitalet inom tre år. Med kommunens skattefinansierade verksamhet menas samtliga verksamheter som finansieras med skattemedel där även finansverksamheten ingår.</p>	<p>Målet är uppnått. Kommunens skattefinansierade verksamhet är redovisad separat från stadsomvandlingen. Den skattefinansierade verksamheten visar ett positivt balanskravsresultat efter synnerliga skäl, så åtgärdsplan för återställande av negativt resultat är inte aktuellt.</p>

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

Verksamhetsmässiga mål

- Kommunen har gjort ett större omtag vad gäller kommunövergripande mål med anledning av den nya mandatperioden och den nya politiska plattformen "Ett Kiruna för trygghet och framtid". I juni antog kommunfullmäktige kommunövergripande mål och delmål för år 2023–2026.
- Målen är nedbrutna i årliga delmål och kommunstyrelsen samordnar kommunens verkställighet av dessa. Målarbetet i styrelser och nämnder är försenat och arbetet har inte samordnats i tillräcklig omfattning med anledning av det kommunövergripande omtaget. Sammantaget innebär det att måluppfyllelsen på en kommunövergripande nivå blir begränsad i delårsredovisningen till att omfatta kommunstyrelsens arbete med de kommunövergripande delmålen för år 2023.
- Kommunstyrelsens har i september beslutat om aktiviteter inom de kommunövergripande delmålen samt antagit egna verksamhetsspecifika verksamhetsmål. Nämnderna har i varierad grad antagit egna verksamhetsspecifika mål. I delårsrapporten görs bedömningen att två av fyra verksamhetsmål nås för helåret och att två mål uppnås delvis, se tabell nedan.

Mål	Måluppfyllelse	Antal indikatorer
Vi har koll på framtida behov av lokaler, bostäder och mark	Påbörjat - Nås till helåret	3 st (1 till största del uppfyllt, 2 påbörjade)
Vi har ett aktivt samarbete med näringslivet	Till största del uppfyllt	5 st (2 uppfyllda, 2 till största delen uppfyllda, 1 ej påbörjad)
Vi har påbörjat ett förändringsarbete med fokus på organisation	Påbörjat - Nås till helåret	4 st (1 uppfylld, 3 påbörjade)
Vi har ett gemensamt kluster med näringslivet för kommunikation	Ej påbörjat	3 st (3 st ej påbörjade)

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- I delårsrapporten görs den samlade bedömningen att kommunen delvis haft en god ekonomisk hushållning. Detta utifrån att kommunen delvis uppnår sina finansiella mål och delvis uppnår sina verksamhetsmål för helåret. 2 av 4 finansiella mål uppfylls inte för helåret (resultatmålet och målet om självfinansiering).
- I delårsrapporten framgår vidare att kommunen uppfyller grunderna i god ekonomisk hushållning, dvs. policyn har tillämpats och målen har uppnåtts delvis men att ett stort mått av förbättringsarbete kvarstår vilket bland annat omfattar ökad grad av samordning och följsamhet i organisationen vad gäller mål- och budgetprocesserna..
- Vår bedömning är, utifrån de verksamhetsmål som följts upp, att fullmäktiges verksamhetsmål delvis är uppfyllda.
- Vår bedömning är att kommunen uppnår 1 av 4 finansiella mål. Vi delar inte bedömningen om att kommunen uppnår det fjärde finansiella målet, dvs. att i det fall den skattefinansierade verksamheten redovisar negativt resultat ska åtgärdsplan upprättas och det negativa resultatet återställas till det egna kapitalet inom tre år. Kommunen redovisar ett negativt resultat och vår bedömning är att utifrån det ska en åtgärdsplan upprättas. I delårsrapporten hänvisas dock till att synnerliga skäl kommer att åberopas och därmed görs bedömningen i delårsrapporten att målet uppnås.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- I delårsrapporten under avsnittet “Balanskravsutredning inkl. stadsomvandling) framgår att balanskravsresultatet för perioden uppgår till -51,2 MSEK. Motsvarande redovisning finns som exkluderar stadsomvandlingen och då uppgår balanskravsresultatet till -30,6 MSEK för perioden. I bägge fallen hänvisas till nyttjande av synnerliga skäl.
- I delårsrapportens förvaltningsberättelse återfinns ett särskilt avsnitt benämnt “En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen”.
- I avsnittet lämnas en bedömning avseende efterlevnad av balanskravet 2023. Av upprättad prognos framgår att kommunen ej förväntas uppfylla balanskravet för perioden. Balanskravsresultatet (inklusive stadsomvandlingen) prognostiseras bli -58,3 MSEK. Kommunen redovisar vidare ett balanskravsresultat exkl. stadsomvandlingen på -48,7 MSEK.
- Under avsnittet “En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen” framgår att kommunen har för avsikt att hänvisa till synnerliga skäl och därmed inte behöva återställa det negativa resultatet. Detta med hänvisning till kommunens goda finansiella ställning med en soliditet (inklusive ansvarsförbindelsen) på 64 %. Vidare beskrivs att detta är i linje med det finansiella målet i policy för god ekonomisk hushållning som anger att soliditeten långsiktigt ska ligga på 40 %.
- Vår bedömning är att uppställningen av balanskravsutredningen inte är helt i enlighet med RKR R15. Detta utifrån att kommunen i uppställningen redovisar två resultatutjämningsreserver.
- När det gäller balanskravsutredningen är vår bedömning att den inte är korrekt utifrån att kommunen i prognosen för helåret redovisar att de kommer nyttja 69,5 MSEK från resultatutjämningsreserven medan endast 36,1 MSEK finns redovisat i avsättning till resultatutjämningsreserven sedan tidigare.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i delårsrapporten förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?

- **Finansiella mål**

Ej uppfyllt

- **Verksamhetsmål**

Delvis uppfyllt

2. Revisionsfråga 2

Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet?

- **Följsamhet till balanskravet**

Ej uppfyllt

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Tydliggör bedömning av verksamhetsmålen så det finns en överensstämmelse mellan det som uttrycks i löpande text samt symbolerna för måluppfyllelse.
- Säkerställ att en åtgärdsplan tas fram i enlighet med policyn för god ekonomisk hushållning samt kommunens finansiella mål.
- Tydliggör skälen till att kommunen har för avsikt att åberopa synnerliga skäl.

2023-11-xx

Kristian Damlin

Uppdragsledare